



LEHDISTÖTIEDOTE nro 64/25

Luxemburgissa 5.6.2025

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus asiassa C-769/22 | Komissio v. Unkari (Euroopan unionin arvot)

Euroopan unionin arvot: Julkisasiamies Ćapeta katsoo, että estämällä pääsyn HLBTI-sisältöön tai rajoittamalla sitä Unkari on rikkonut unionin oikeutta

Hän ehdottaa, että unionin tuomioistuimen olisi myös todettava SEU 2 artiklan, jossa vahvistetaan Euroopan unionin perusarvot, itsenäinen rikkominen

Vuonna 2021 annetulla lailla LXXIX, joka koski lapsiin kohdistuvaan seksuaaliseen hyväksikäyttöön syylistyneille rikoksentekijöille määrättävien seuraamusten ankaroittamista ja eräiden, lasten suojaamiseksi annettujen lakien muuttamista, Unkari teki useita muutoksia eri kansallisiin säädöksiin (jäljempänä muutokset). Useilla näistä muutoksista, jotka Unkarin mukaan otettiin käyttöön tarkoituksena suojella alaikäisiä, tosiasiaa estetään pääsy tai rajoitetaan pääsyä sisältöön, jossa on kyse ”syntymässä määräytyneen sukupuolen ja sukupuoli-identiteetin eroavuuksia, sukupuolen vaihtamista tai homoseksuaalisuutta koskevien kysymysten” kansantajuistamisesta tai niistä tiedottamisesta (jäljempänä HLBTI-sisältö). Komissio nosti unionin tuomioistuimessa jäsenyyssvelvoitteiden noudattamista jättämistä koskevan kanteen Unkaria vastaan näiden muutosten vuoksi. Se vaatii unionin tuomioistuinta toteamaan, että Unkari rikkoi unionin oikeutta kolmella eri tasolla: palvelujen sisämarkkinoita koskevaa primaarioikeutta ja johdettua oikeutta,¹ yleistä tietosuojasetusta,² useita Euroopan unionin perusoikeuskirjassa (jäljempänä perusoikeuskirja) taattuja oikeuksia ja SEU 2 artiklaa.³

Julkisasiamies Tamara Ćapeta ehdottaa, että unionin tuomioistuin ratkaisee asian siten, että kanne on perusteltu kaikkien kanneperusteiden osalta.

Ensinnäkin **näillä muutoksilla loukataan vapautta tarjota ja vastaanottaa palveluja**, sellaisena kuin se taataan unionin primaarioikeudessa ja **sähköisestä kaupankäynnistä annetun direktiivin, palveludirektiivin, audiovisuaalisia mediapalveluja koskevan direktiivin ja yleisen tietosuojasetuksen** yhdessä tai useammassa säännöksessä.

Toiseksi **mainituilla muutoksilla myös loukataan useita perusoikeuskirjassa suojattuja perusoikeuksia, nimittäin sukupuoleen ja sukupuoliseen suuntautumiseen perustuvan syrjinnän kieltoa,⁴ oikeutta yksityis- ja perhe-elämän kunnioittamiseen,⁵ sananvapautta ja tiedonvälityksen vapautta⁶ sekä oikeutta ihmisarvoon.⁷** Julkisasiamiehen mukaan näitä loukkauksia ei voida oikeuttaa Unkarin esittämällä syillä, nimittäin alaikäisten terveen kehityksen suojelulla ja vanhempien oikeudella kasvattaa lapsensa omien vakaumustensa mukaisesti.⁸ Julkisasiamies selittää tältä osin, että alaikäisten suojelun nimissä kyseessä olevalla Unkarin lainsäädännöllä kielletään HLBTI-henkilöiden tavallisen elämän kuvaaminen, eikä se rajoitu alaikäisten suojeluun pornografiselta sisällöltä, joka kiellettiin Unkarissa lainsäädännöllä jo ennen muutoksia.

Unkari ei ole esittänyt näyttöä HLBTI-henkilöiden tavallista elämää kuvaavan sisällön mahdollisesta haitallisuudesta alaikäisten terveille kehitykselle. **Nämä muutokset perustuvat siten arvoarvostelmaan, jonka mukaan homoseksuaalien ja muiden kuin cis-sukupuolisten elämä ei ole yhtä arvokas tai samassa asemassa kuin heteroseksuaalien ja cis-sukupuolisten elämä.**

Kolmanneksi julkisasiamies katsoo, että unionin tuomioistuimen olisi todettava, kuten komissio on vaatinut, **SEU 2 artiklan**, jossa vahvistetaan Euroopan unionin perustana olevat perusarvot, itsenäinen rikkominen kyseisessä jäsenvaltiossa.

Julkisasiamies Čapeta huomauttaa, että unionin oikeusjärjestys on kehittynyt vuoropuhelun kautta. Tämä tarkoittaa, että unionissa voi olla erilaisia näkemyksiä siitä, miten yhteisiä arvoja olisi ”konkretisoitava”. Perusoikeuksien sisältöön liittyvien erimielisyyksien tai kahden tai useamman perusoikeuden tasapainoon saattamisessa ilmenevien eroavuuksien ei pitäisi johtaa SEU 2 artiklan rikkomisen toteamiseen. Ne ovat osa perustuslaillista vuoropuhelua unionin oikeusjärjestelmässä, joka mahdollistaa oikeuksien ”konkretisoinnin” eri tavoin. Tällaiset erimielisyydet eivät kuitenkaan merkitse itse arvojen kieltämistä.

SEU 2 artiklaa olisi todettava rikotun vain, jos unionin tuomioistuin katsoo jäsenvaltion loukanneen perusoikeuskirjassa taattua oikeutta, koska se on kieltänyt arvon, jota kyseisellä oikeudella konkretisoidaan.

Nyt käsiteltävässä asiassa julkisasiamies katsoo, ettei tässä vuoropuhelussa voida kiistää sitä, että HLBTI-henkilöt ansaitsevat yhtäläistä kunnioitusta jäsenvaltioissa. Jonkin ryhmän epäkunnioitus ja eristäminen yhteiskunnassa ylittää tasa-arvon, ihmisarvon ja ihmisoikeuksien kunnioittamisen asettamat rajat.

Julkisasiamies katsookin, että **kyseenalaistamalla HLBTI-henkilöiden tasa-arvon Unkari ei osoita eriävää näkemystä Euroopan unionin arvojen sisällöstä. Kyseinen jäsenvaltio on sen sijaan kieltänyt useita näistä perusarvoista ja siten poikennut merkittävästi SEU 2 artiklasta ilmenevästä perustuslaillisen demokratian mallista.**

HUOMAUTUS: Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus ei sido unionin tuomioistuinta. Julkisasiamies toimii tehtävässään riippumattomasti ja esittää unionin tuomioistuimelle oikeudellisen ratkaisun käsiteltävänä olevasta asiasta. Unionin tuomioistuin siirtää asian päätösharkintaan, ja tuomio julistetaan myöhemmin.

HUOMAUTUS: Komissio tai jäsenvaltio voi nostaa jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan kanteen sellaista toista jäsenvaltiota vastaan, joka ei ole noudattanut unionin oikeuden mukaisia velvoitteitaan. Jos unionin tuomioistuin toteaa, että jäsenyysvelvoitteita ei ole noudatettu, kyseessä olevan jäsenvaltion on toteutettava tuomion noudattamisen edellyttämät toimenpiteet mahdollisimman pian. Jos komissio katsoo, että jäsenvaltio ei ole toteuttanut tuomion noudattamisen edellyttämiä toimenpiteitä, se voi nostaa uuden kanteen, jossa se vaatii rahamääräisiä seuraamuksia. Jos jäsenvaltio ei ole ilmoittanut direktiivin täytäntöönpanotoimenpiteistä komissiolle, unionin tuomioistuin voi komission ehdotuksesta määrätä seuraamuksista jo ensimmäistä tuomiota annettaessa.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido unionin tuomioistuinta.

[Ratkaisuehdotus](#) julkaistaan kokonaisuudessaan CURIA-sivustolla ratkaisuehdotuksen antamispäivänä.

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ +352 43033127

Kuvia ratkaisuehdotuksen antamistilaisuudesta on saatavilla [Europe by Satellite](#) -sivustolla. ☎ +32 22964106

Pysykää kuulolla!



¹ Nimittäin SEUT [56 artiklaa](#) ja seuraavia unionin johdetun oikeuden välineitä: sähköisestä kaupankäynnistä annettua [direktiiviä 2000/31/EY](#), palveluista sisämarkkinoilla annettua [direktiiviä 2006/123/EY](#) ja audiovisuaalisten mediapalvelujen tarjoamisesta annettua [direktiiviä 2010/13/EU](#).

² Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta annettu [asetus \(EU\) 2016/679](#) (yleinen tietosuojasäädös).

³ Euroopan unionista tehdyn sopimuksen [2 artiklassa](#) määrätään seuraavaa: ”Unionin perustana olevat arvot ovat ihmisarvon kunnioittaminen,

vapaus, kansanvalta, tasa-arvo, oikeusvaltio ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen, vähemmistöihin kuuluvien oikeudet mukaan luettuina. Nämä ovat jäsenvaltioille yhteisiä arvoja yhteiskunnassa, jolle on ominaista moniarvoisuus, syrjimättömyys, suvaitsevaisuus, oikeudenmukaisuus, yhteisvastuu sekä naisten ja miesten tasa-arvo.”

⁴ Perusoikeuskirjan [21 artikla](#).

⁵ Perusoikeuskirjan [7 artikla](#).

⁶ Perusoikeuskirjan [11 artikla](#).

⁷ Perusoikeuskirjan [1 artikla](#).

⁸ Perusoikeuskirjan [14 artiklan 3 kohta](#).